

Time : 2 hours 30 min.**Max. Marks : 150**

సమయం : 2 గం. 30 ని.లు

గరిష్ట మార్కులు : 150

Instructions to the candidates / అభ్యర్థులకు సూచనలు :

1. Write your Hall Ticket Number in the box provided at the left side of the booklet immediately after receiving the Test Booklet.
పరీక్షా బుక్‌లెట్‌ను తీసుకొన్న వెంటనే బుక్‌లెట్ ఎడమవైపు భాగంలో ఉన్న బాక్సులో మీ హాల్ టికెట్ నెంబరు రాయాలి.
2. Check whether the Test Booklet contains as many pages as are printed on the top of this page.
ఈ పేజీ పెభాగంలో ముద్రించిన విధంగా పరీక్షా బుక్‌లెట్‌లో అన్ని పేజీలు ఉన్నాయో లేదో పరిశీలించుకోవాలి.
3. Check whether all the pages are printed in sequence properly. Do not remove any page from the Test Booklet.
పరీక్షా బుక్‌లెట్‌లోని అన్ని పేజీలో ముద్రణ వరుస క్రమంలో సరిగా ఉందో లేదో సరిచూసుకోవాలి. పరీక్షా బుక్‌లెట్‌లోని ఏ ఒక్క పేజీని తీసివేయకూడదు.
4. Indicate your answers on the given **OMR** answer sheet only. Read the instructions given on both sides of the **OMR** answer sheet and follow them accordingly. Do not write the answers in the Test Booklet.
మీ సమాధానాలు ఇచ్చిన సమాధాన **OMR** పత్రంలోనే గుర్తించాలి. **OMR** సమాధాన పత్రానికి ఇరువైపులా ఇచ్చిన సూచనలను చదివి తదనుగుణంగా పాటించాలి. పరీక్షా బుక్‌లెట్‌లో సమాధానాలు రాయకూడదు.
5. This Test Booklet consists of **150** multiple choice questions. Answer **all** the questions. Each question carries **one (1)** mark only.
ఈ పరీక్షా బుక్‌లెట్‌లో **150** బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలున్నాయి. అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానాలు ఇవ్వాలి. ప్రతి ప్రశ్నకు ఒక మార్కు (1) మాత్రమే ఉంటుంది.
6. Do not do any **rough work** in the Test Booklet. Use only the white paper provided at the end of the question booklet for rough work.
పరీక్షా బుక్‌లెట్‌లో ఎలాంటి చితు పని చేయకూడదు. పరీక్షా బుక్‌లెట్ చివరలో ఇచ్చిన తెల కాగితాన్ని మాత్రమే చితు పనికై వినియోగించాలి.
7. After completion of the examination, hand-over the **OMR** answer sheet to the Hall Superintendent without fail.
పరీక్ష పూర్తి అయిన వెంటనే **OMR** సమాధాన పత్రాన్ని హాలు సూపరింటెండెంట్‌కు తప్పని సరిగా అందజేయాలి.
8. Candidate will **not** be permitted to leave the examination hall till the completion of the stipulated examination time.
నిరేశించిన పరీక్షా సమయం పూర్తి కాకుండా పరీక్షా గదిని విడిచి వెళ్ళేందుకు అభ్యర్థిని అనుమతించరు.

Part-I : Child Development and Pedagogy

1. Theory of identical elements is proposed by :

- (1) B.F. Skinner
- (2) Jean Piaget
- (3) Bruner
- (4) Thorndike

సమానతాప మూలకాల సెద్ధాంతంను ప్రతిపాదించినది :

- (1) బి.ఎఫ్. స్కిన్నర్
- (2) జీన్ పియాజె
- (3) బ్రూనర్
- (4) థార్నడిక్

2. Development is :

- (1) Structural physical growth
- (2) Growth of specific organic system
- (3) Learning to adapt
- (4) Multifaceted, multidimensional and continuous

వికాసం అనేది

- (1) నిర్మాణాత్మక భౌతిక పెరుగుదల
- (2) నిర్దిష్ట అవయవ వ్యవస్థ యొక్క పెరుగుదల
- (3) అనుగుణ్యత కొరకు నేర్చుకోవడం
- (4) బహుముఖీయ, బహుమితీయ మరియు నిరంతరమైనది

3. "Language skills" play a more central role in the development of cognitive structure is given by :

- (1) Rousseau
- (2) Pestalozzi
- (3) Chomsky
- (4) Bruner

"భాషా నైపుణ్యాలు" సంజ్ఞానాత్మక నిర్మాణ వికాసంలో ప్రధాన భూమికను పోషిస్తాయని తెలిపినవారు.

- (1) రూసో
- (2) పెస్టోలజి
- (3) చామ్స్కీ
- (4) బ్రూనర్

4. "Observation" of pupils in the classroom and outside the classroom environment in the school is an important technique of evaluation :

- (1) To assess the child and give marks
- (2) To promote the child to the next class
- (3) To group children as per their needs
- (4) To identify the learning needs and developmental hazards of the children and make decision to extend required support

పాఠశాల తరగతి గదిలో మరియు తరగతి గది వెలుపల వాతావరణంలో విద్యార్థులను "పరిశీలించడం", మూల్యాంకన పద్ధతిలో ముఖ్యమైనది అనగా

- (1) పిల్లవాన్ని మదింపు చేయడం మరియు మార్కులు వేయడం
- (2) పిల్లవాన్ని పై తరగతికి ప్రమోట్ చేయడం
- (3) పిల్లలను వారి అవసరాలకు అనుగుణంగా సమూహాలు చేయడం
- (4) పిల్లల అభ్యసన అవసరాలను మరియు అభివృద్ధి ఆటంకాలను గుర్తించడం మరియు దానికి కావల్సిన పద్ధతులను అందించడానికి నిర్ణయం తీసుకోవడం

5. Teacher trainee practices with a small group of 5-10 pupils for a short duration of 5-10 minutes on a selected simple topic/concept with a single skill which is magnified is :

- (1) Micro-teaching
- (2) Teaching is a primary classroom
- (3) Practicing teaching skills by themselves
- (4) Models of teaching

చాత్రోపాధ్యాయులు 5-10 వంది విద్యార్థుల సమూహంతో 5-10 నిమిషాల స్వల్ప వ్యవధిలో ఎంచుకున్న అంశం/భావన పై ఒకే నైపుణ్యంతో బోధన చేయడాన్ని విశదపరిచేది

- (1) సూక్ష్మ బోధన
- (2) ప్రాథమిక తరగతిలో బోధన
- (3) బోధనా నైపుణ్యాల స్వీయ అభ్యసనం
- (4) బోధనా నమూనాలు

6. The process of changing the existing schemas to include new information is called :

- (1) Adaptation
- (2) Egocentrism
- (3) Accommodation
- (4) Assimilation

ప్రస్తుతం ఉన్న స్కీమాల స్థానంలో నూతన సమాచారాన్ని బోధించే మార్పు ప్రక్రియ

- (1) అనుకూలత
- (2) అహం కేంద్రవాదం
- (3) అనుగుణ్యం
- (4) సాంశీకరణం

7. Classical conditioning was given by :

- (1) B.F. Skinner
- (2) J. Dewey
- (3) B. Bloom
- (4) Ivan Pavlov

సాంప్రదాయక నిబంధనలను సూచించినవారు

- (1) బి.ఎఫ్. స్కిన్నర్
- (2) జె. డ్యూయీ
- (3) బి. బ్లూమ్
- (4) ఇవాన్ పావ్లోవ్

8. Participative method is built on both individual and group experiences, aiding reflection, lengthening span of attention and increasing self-awareness refers to :

- (1) Social learning
- (2) Motor learning
- (3) Verbal learning
- (4) Experimental learning

భాగస్వామ్య పద్ధతి వ్యక్తిగత మరియు సమూహ అనుభవాల రెంటిపై నిర్మించబడిన, ప్రతిస్పందించడానికి సాయపడటం, దృష్టి సారించాల్సిన సమయం పొడిగించడం మరియు స్వీయ అవగాహనను పెంపొందించడాన్ని సూచించేది

- (1) సామాజిక అభ్యసనం
- (2) చలనాత్మక అభ్యసనం
- (3) శాబ్దిక అభ్యసనం
- (4) ప్రయోగ పూర్వక అభ్యసనం

9. One of the following is *not* a factor that affects learning :

- (1) Readiness to learn
- (2) Gender
- (3) Motivation
- (4) Maturation

క్రింది వానిలో అభ్యసనాన్ని ప్రభావితం చేయని అంశం

- (1) అభ్యసన సంసిద్ధత
- (2) జెండర్
- (3) ప్రేరణ
- (4) పరిపక్వత

10. The cognitive structure on which children climb from one zone of proximal development to the next :

- (1) Experiencing
- (2) Accommodating
- (3) Growing
- (4) Scaffolding

పిల్లలు ఒక వికాస సామీప్య మండలం నుండి తదుపరి మండలానికి ఎదగడం అనేది ఈ సంజ్ఞానాత్మక నిర్మాణం

- (1) అనుభవం పొందడం
- (2) అనుగుణ్యత
- (3) పెరగడం
- (4) స్కాఫోల్డింగ్

11. When a person shows inclination towards a profession and excels in it. It is due to his/her :

- (1) Attitude
- (2) Motivation
- (3) Learning
- (4) Aptitude

ఒక వ్యక్తి ఒక వృత్తి పట్ల మొగు చూపి దానిలో రాణిస్తున్నట్లయితే, దానికి కారణం అతని/ఆమె

- (1) వైఖరి
- (2) ప్రేరణ
- (3) అభ్యసనం
- (4) యోగ్యత

12. Main principle of NCF-2005 is :

- (1) Behaviourism
- (2) Idealism
- (3) Humanism
- (4) Constructivism

NCF-2005 యొక్క ముఖ్య సూత్రము

- (1) ప్రవర్తనావాదం
- (2) ఆదర్శవాదం
- (3) మానవతావాదం
- (4) నిర్మాణాత్మక వాదం

13. Teaching is :

- (1) Students listen to the teacher attentively in the classroom
- (2) Teacher and student collectively construct knowledge through deliberation, debate, and sharing
- (3) Guiding and directing students for life by using different techniques and approaches
- (4) Transferring knowledge possessed by a knowledgeable teacher to the completely ignorant student

బోధన అనునది

- (1) విద్యార్థులు తరగతి గదిలో ఉపాధ్యాయుని మాటలను శ్రద్ధగా వినేలా చేయడం
- (2) ఉపాధ్యాయుడు మరియు విద్యార్థి సమిష్టిగా చర్చ మరియు భాగస్వామ్యం ద్వారా జ్ఞానాన్ని నిర్మించుకోవడం
- (3) విభిన్న పద్ధతులు మరియు విధానాలను ఉపయోగించడం ద్వారా విద్యార్థుల జీవితానికి మార్గదర్శనం మరియు దిశనిర్దేశం చేయడం
- (4) ఉపాధ్యాయుడు తనకున్న జ్ఞానాన్ని పూర్తిగా ఏమీ తెలియనటువంటి విద్యార్థికి అందించడం

14. Individualised instruction is must, to extend help to the students with :

- (1) With normal learning abilities
- (2) Good auditory perception
- (3) Good social skills
- (4) Short span of attention

వీటిని కల్గి ఉన్న విద్యార్థులకు సహాయం అందించడానికి వ్యక్తిగత సూచన తప్పనిసరి

- (1) సాధారణ అభ్యసన సామర్థ్యాలు
- (2) ఉత్తమ శ్రవణ దృష్టికోణం
- (3) ఉత్తమ సామాజిక నైపుణ్యాలు
- (4) తక్కువ వ్యవధితో కూడిన ఏకాగ్రత

15. Pupils possessing one of the following intelligence will be able to reason, explore patterns, categorise objects, ask questions, experiment and understand :

- (1) Logical and mathematical intelligence
- (2) Spatial and visual intelligence
- (3) Naturalistic intelligence
- (4) Interpersonal intelligence

క్రింది ప్రజ్ఞలలో ఒకదానిని కలిగి ఉన్న విద్యార్థులు, కారణాలు చెప్పగలరు, సమూహాలను అన్వేషించగలరు, వస్తువులను పర్మితులను అన్వేషించగలరు, ప్రశ్నలు అడుగగలరు, ప్రయోగాలు చేయగలరు మరియు అపగాహన చేసుకుంటారు

- (1) తార్కిక మరియు గణిత ప్రజ్ఞ
- (2) ప్రాదేశిక మరియు దృశ్య ప్రజ్ఞ
- (3) ప్రకృతి సంబంధిత ప్రజ్ఞ
- (4) వ్యక్తిగత ప్రజ్ఞ

16. Preparation of lesson plan in the teaching-learning process is :

- (1) Implementation activity of instruction
- (2) Post-instructional activity
- (3) Diagnostic activity
- (4) Pre-instructional activity

బోధనాభ్యసన ప్రక్రియలో పాఠ్యప్రణాళికా తయారీ అనేది

- (1) బోధనా కృత్యము అమలు
- (2) బోధనానంతర కృత్యము
- (3) లోప నిర్ధారణ కృత్యము
- (4) పూర్వ బోధనా కృత్యము

17. This psychologist is famous for his puzzle box experiment with cat's which led to the development of law of effect :

- (1) Edward Thorndike
- (2) Tolman
- (3) B.F. Skinner
- (4) Kohler

ఈ మనోవైజ్ఞానిక శాస్త్రవేత్త పిల్లితో తన వజిల్ బాక్స్ ప్రయోగానికి ప్రసిద్ధి చెందాడు. ఇది ఫలిత నియమ అభివృద్ధికి దారి తీసింది.

- (1) ఎడ్వర్డ్ థార్ండైక్
- (2) టాలమన్
- (3) బి.ఎఫ్. స్కిన్నర్
- (4) కొహ్లర్

18. One of the following statements is true with respect to development :

- (1) Child with less interactions during childhood will be very active with strong emotional development
- (2) Great emphasis on cognitive development leads to all round development in children
- (3) Physical development during early years do not have any significant role in the development
- (4) A child under emotional strain is likely to be physically unhealthy, socially inefficient and cognitively deteriorated

వికాసం దృష్ట్యా క్రింది వానిలో సరైన వాక్యము

- (1) బాల్యంలో తక్కువ పరస్పర చర్యలు కలిగిన పిల్లవాడు బలమైన భావోద్వేగ వికాసంతో చురుగ్గా ఉంటాడు
- (2) సంజ్ఞానాత్మక వికాసానికి అధిక ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం పిల్లల సర్వతోముఖాభివృద్ధికి దారి తీస్తుంది
- (3) అభివృద్ధికి సంబంధించిన ప్రారంభ సంవత్సరాలలో శారీరక వికాసము ఎటువంటి ముఖ్య పాత్రను కలిగి ఉండదు
- (4) భావోద్వేగంతో ఒత్తిడికి గురైన పిల్లవాడు శారీరకంగా అనారోగ్యంతో, సామాజికపరంగా అసమర్థంగా మరియు జ్ఞానపరంగా క్షీణించే అవకాశం కలదు

19. Windows of opportunity means :

- (1) It is to observe other people
- (2) To play with manipulative material
- (3) Providing range of experiences to the children to strengthen their development at a particular period
- (4) Providing right experiences at right time to children for their brain development

అవకాశాల గవాక్షం (విండో) అనగా

- (1) ఇతర వ్యక్తులను పరిశీలించుట
- (2) మ్యానిప్యులేటివ్ వస్తువులతో ఆడుకోవడం
- (3) నిర్ణీత కాలవ్యవధిలో పిల్లల వికాసాన్ని పెంపొందించడానికి కావల్సిన అనుభవాలను అందించడం
- (4) పిల్లల మెదడు వికాసానికి సరైన సమయంలో సరైన అనుభవాలను అందించుట

20. The skills, knowledge, comprehension, analysis, application, synthesis and evaluation refer to this domain :

- (1) Psychomotor domain
- (2) Cognitive domain
- (3) Social domain
- (4) Affective domain

నైపుణ్యాలు, జ్ఞానం, గ్రహణం (కాంప్రిహెన్షన్), విశ్లేషణ, అనువర్తనం, సంశ్లేషణ మరియు మూల్యాంకనములు ఈ రంగానికి చెందినవి.

- (1) మానసిక చలనాత్మక రంగం
- (2) సంజ్ఞానాత్మక రంగం
- (3) సామాజిక రంగం
- (4) భావావేశ రంగం

21. "When you are in a public place, you suddenly hear a ring tone which is same as yours and instinctively you reach to your smart phone, only to realise that the sound is coming from someone else and not yours." This is an example for :

- (1) Trial and error
- (2) Classical conditioning
- (3) Operant conditioning
- (4) Constructivism

"మీరు ఒక పబ్లిక్ ప్లేస్ లో ఉన్నప్పుడు, మీరు అకస్మాత్తుగా మీ రింగ్ టోన్ ను పోలిన శబ్దాన్ని విన్నట్లయితే, వెంటనే మీరు మీ సెల్ ఫోన్ ను చూస్తారు. అనంతరం ఆ శబ్దం మీ ఫోన్ నుండి కాకుండా వేరే వ్యక్తి దాని నుండి వస్తుందని గ్రహిస్తారు" అనునది దీనికి ఉదాహరణ

- (1) యత్నదోషము
- (2) సాంప్రదాయిక నిబంధనం
- (3) కార్యసాధక నిబంధనం
- (4) నిర్మాణాత్మక వాదం

22. Vygotsky emphasised that one of the following factors play a significant role in the learning of children :

- (1) Hereditary
- (2) Physical
- (3) Socio-cultural
- (4) Moral

పిల్లల అభ్యసనలో క్రింది వానిలోని ఒక అంశము ప్రముఖ పాత్ర వహిస్తుందని వైగాట్స్కీ ఉద్ఘాటించాడు.

- (1) వంశ పారంపర్య
- (2) శారీరక
- (3) సామాజిక-సాంస్కృతిక
- (4) నైతిక

23. The following statement refers to intrinsic motivation :

- (1) Child completes the given task and takes up a new task on own
- (2) Child works hard to get marks to please his/her parents
- (3) Child tries to compete with his/her peer
- (4) Child playing a sport to get reward

క్రింది వాక్యాలలో అంతర్గత ప్రేరణను సూచించేది

- (1) పిల్లవాడు, ఇచ్చిన పనిని పూర్తి చేసి స్వంతంగా మరొక నూతన పనిని ప్రారంభిస్తాడు
- (2) పిల్లవాడు కష్టపడి చదివి మంచి మార్కులు పొందటం ద్వారా తల్లిదండ్రులను సంతోషపరుస్తాడు
- (3) పిల్లవాడు తన సమవయస్కునితో పోటీ పడటానికి ప్రయత్నిస్తాడు
- (4) బహుమతిని పొందడానికి పిల్లవాడు ఆటను ఆడుతున్నాడు

24. The social agencies which are responsible for the learning of the students :

- (1) Parents instruction at home
- (2) Socio-political situations
- (3) Home, school and society
- (4) Individual/group learning at home

విద్యార్థుల అభ్యసనానికి బాధ్యత వహించే సామాజిక సంస్థలు

- (1) ఇంటి వద్ద తల్లిదండ్రులచే బోధన
- (2) సామాజిక- రాజకీయ పరిస్థితులు
- (3) ఇల్లు, పాఠశాల మరియు సమాజము
- (4) ఇంటి వద్ద వ్యక్తిగత/బృంద అభ్యసనము

25. The I.Q. of children can be assessed by using this measure :

- (1) Differential Aptitude test
- (2) Children Apperception test
- (3) Comprehensive interest schedule
- (4) Wechsler's intelligence scale for children

దీని ద్వారా విద్యార్థుల I.Qను అంచనా వేయవచ్చును.

- (1) డిఫరెన్షియల్ అప్టిట్యూడ్ టెస్ట్
- (2) చిల్డ్రన్ అప్పర్సెప్షన్ టెస్ట్
- (3) కాంప్రెహెన్సివ్ ఇంటరెస్ట్ షెడ్యూల్
- (4) వెషిలర్ స్కేల్ ఆఫ్ ఇంటెలిజెన్స్ ఫర్ చిల్డ్రన్

26. "Tabula rasa" is a/an :

- (1) Blank slate of human mind at birth
- (2) State where knowledge is imbibed by teachers
- (3) Children learning mathematical tables by heart
- (4) Arranging classroom chairs and tables for children to read and work

"ట్యాబ్యులారసా" అనునది

- (1) పుట్టిన శిశువు మనస్సు ఏమీ రాయని పలక
- (2) ఉపాధ్యాయులు జ్ఞానాన్ని గ్రహించే దశ
- (3) బట్టీ విధానంలో విద్యార్థులు గణిత పట్టికలను అభ్యసించడం
- (4) తరగతి గదిలో విద్యార్థులు చదవడానికి మరియు పనిచేయడానికి బల్లలు మరియు కుర్చీలు అమర్చటం

27. The stage at which children learn by reaching to what they experience through their senses.

- (1) Formal-operational stage
- (2) Sensory motor stage
- (3) Concrete operational stage
- (4) Pre-operational stage

పిల్లలు తమ జ్ఞానేంద్రియాలు జరిపే చర్యల ద్వారా నేర్చుకునే దశ

- (1) నియత ప్రచాలక దశ
- (2) ఇంద్రియ చాలక దశ
- (3) మూర్త ప్రచాలక దశ
- (4) పూర్వ ప్రచాలక దశ

28. Human beings solve problems and make predictions by observing objects and people in the world and make connections to the already existing knowledge. This type of development is :

- (1) Language development
- (2) Emotional development
- (3) Social development
- (4) Cognitive development

మానవులు తాము ఇప్పటికే కలిగి ఉన్న జ్ఞానాన్ని అనుసంధానం చేస్తూ ప్రపంచంలోని వస్తువులు మరియు వ్యక్తులను గమనించడం ద్వారా అంచనాలు వేస్తారు మరియు సమస్యలను పరిష్కరిస్తారు. ఈ రకమైన వికాసం

- (1) భాషా వికాసం
- (2) ఉద్వేగ వికాసం
- (3) సామాజిక వికాసం
- (4) సంజ్ఞానాత్మక వికాసం

29. The following developmental task is a result of physical maturation :

- (1) Develop positive attitude towards social group
- (2) Learning to walk
- (3) Talk fluently to express
- (4) Develop bonding to parents as well as with siblings

క్రింది అభివృద్ధి కార్యము, భౌతిక పరిపక్వత యొక్క ఫలితం

- (1) సాంఘిక సమూహాల పట్ల సానుకూల వైఖరిని పెంపొందించుకొనుట
- (2) నడక నేర్చుకొనుట
- (3) భావ వ్యక్తీకరణకు ధారాళంగా మాట్లాడుట
- (4) తల్లిదండ్రులు మరియు సహోదరుల మధ్య బాంధవ్యాలను పెంపొందించుకొనుట

30. The book "The Moral Judgement of a Child" is written by :

- (1) Jean Piaget
- (2) Ivan Illich
- (3) Erikson
- (4) Emile Durkheim

"ది మోరల్ జడ్జిమెంట్ ఆఫ్ ఎ చైల్డ్" అనే పుస్తకాన్ని రాసినవారు.

- (1) జీన్ పియాజె
- (2) ఇవాన్ ఇల్లిచ్
- (3) ఎరిక్సన్
- (4) ఎమిలీ దుర్కహైమ్

Part-II : Telugu (Language-I)

31. క్రింది వాటిలో సంగెం లక్ష్మీబాయి 'ఆత్మకథ'
- (1) నా జైలు జ్ఞాపకాలు - అనుభవాలు
 - (2) యాత్రాస్మృతి
 - (3) తులసీ చళాలు
 - (4) నా ప్రథమ విదేశీయాత్ర
32. 'కాపు బిడ్డ' కావ్య రచయిత
- (1) ముకురాల రామారెడ్డి
 - (2) డా. సి. నారాయణ రెడ్డి
 - (3) కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి
 - (4) గంగుల శాయి రెడ్డి
33. క్రింది వాటిలో దాశరథి కృష్ణమాచార్య రచన కానిది
- (1) రుద్రవీణ
 - (2) జనపదం
 - (3) అగ్నిధార
 - (4) తిమిరంతో సమరం
34. 'గోలకొండ పట్టణము' అనే పాఠం దీని నుండి గ్రహించబడింది.
- (1) షితాబు ఖాన్ చరిత్ర
 - (2) స్వర కమలాలు
 - (3) మన తెలంగాణము
 - (4) ప్రాచీనాంధ్ర నగరములు
35. 'ఆజ్ఞ' అనే అర్థానిచ్చే పదం
- (1) ఆదర్శం
 - (2) ఆకాంక్ష
 - (3) ఆలోచన
 - (4) ఆదేశం
36. పతాకం, ధ్వజం - వీటికి సమానార్థం కలిగిన మరొక పదం.
- (1) ధపజం
 - (2) కీర్తనం
 - (3) కేతనం
 - (4) పతకం
37. ఆ చెరువు నీరే మా ఊరికి ఆదరువు. 'ఆదరువు'కు ప్రకృతి పదం
- (1) అచ్చెరువు
 - (2) అండం
 - (3) ఆధారం
 - (4) అబ్బురం
38. 'శరీరం నుండి వుట్టినవాడు' అనే పుష్పత్పత్త్యర్థం కలిగిన పదం
- (1) తనూజుడు
 - (2) పాషండుడు
 - (3) ధార్మికుడు
 - (4) శరీరుడు
39. సూర్యుడు తూర్పు దిశన ఉదయిస్తాడు. 'దిశ'కు వికృతి పదం
- (1) దీస
 - (2) వైపు
 - (3) దిక్కు
 - (4) దెస
40. క్రింది వాటిలో భార్యకు సమానార్థం కాని పదం
- (1) అర్థాంగి
 - (2) దయిత
 - (3) మగువ
 - (4) పత్ని
41. క్రింది వాటిలో 'గుణసంధి' కానిది
- (1) రాజర్షి
 - (2) దశేంద్రియాలు
 - (3) లక్షాధికారి
 - (4) గంగోదకం
42. వ్యాకరణంలో 'వృద్ధులు' అనగా.....
- (1) ఆ, ఈ, ఏ
 - (2) య, వ, ర, ల
 - (3) ఐ, ఔ
 - (4) ఏ, ఓ, ఆర్

43. 'గుణహీనుడు' - ఏ సమాసం?
 (1) తృతీయ తత్పురుషం
 (2) షష్ఠీతత్పురుషం
 (3) కర్మధారయం
 (4) బహువ్రీహి
44. 'నీకంటెన్' - ఇది ఏ గణం?
 (1) రగణం
 (2) భగణం
 (3) నగణం
 (4) మగణం
45. వరుసగా 'సభరసమయవ' అనే గణాలు వచ్చే పద్యం
 (1) ఉత్పలమాల
 (2) చంపకమాల
 (3) మత్తేభం
 (4) శార్దూలం
46. హల్లుల జంట అర్థ భేదంతో అవ్యవధానంగా రావడం
 (1) వృత్త్యనుప్రాసం
 (2) అంత్యానుప్రాసం
 (3) స్వభావోక్తి
 (4) ఛేకానుప్రాసం
47. పిల్లల భాషా వికాసానికి తోడ్పడేవి
 (1) పిల్లలకున్న పూర్వ భాషా సామర్థ్యం
 (2) కేవలం తల్లిదండ్రులు మాట్లాడడం
 (3) పాఠశాలలో బోధన, పరీక్షలు
 (4) పిల్లల అంతర్గత శక్తులు, పరిసరాల ప్రభావం
48. చామ్స్కీ ప్రతిపాదించిన భాషావాదం
 (1) అనుభవాత్మకవాదం
 (2) స్వతస్సిద్ధవాదం
 (3) కారణవాదం
 (4) అనుకరణవాదం
49. నిర్మాణాత్మక మూల్యాంకనానికి చెందిన సాధనాలు
 (1) 3
 (2) 2
 (3) 1
 (4) 4
50. "సగర గీతం" అనే పాఠ్యాంశం ద్వారా కవి ఏం చెప్పదలచుకున్నాడు?" ఈ ప్రశ్నకు జవాబు రాయడం ఏ భాషా సామర్థ్యానికి చెందినది అవుతుంది?
 (1) స్వీయ రచన
 (2) పదజాలం
 (3) వ్యాకరణాంశాలు
 (4) అవగాహన-ప్రతిస్పందన
51. 'వక్త ప్రసంగాన్ని వింటూ ముఖ్యాంశాలను రాసుకోవడం'లోని సామర్థ్యాలు
 (1) చదువడం, రాసుకోవడం
 (2) మాట్లాడడం, వినడం
 (3) వినడం, చదువడం
 (4) వినడం, రాసుకోవడం
52. పాఠ్యాంశ బోధన యొక్క ప్రధాన లక్ష్యం?
 (1) పరీక్షలో మంచి గ్రేడు వచ్చేలా చూడడం
 (2) పాఠంలోని విషయాన్ని జ్ఞాపకం చేయించడం
 (3) పిల్లల్లో ఉత్సాహం నింపడం
 (4) భాషా సామర్థ్యాలను సాధించడం

(53-55).

క్రింది పేరాను చదువండి. పేరా ఆధారంగా ఇవ్వబడిన ప్రశ్నలకు సరైన జవాబులను గుర్తించండి.

జనపదం అంటే పల్లెటూరు. జనపదాలలో ఉండేవారు జానపదులు. జానపదులు పాడే పాటలు లేదా గేయాలను జానపదగేయాలు అంటారు. వీటిని ఆంగ్లంలో 'ఫోక్ సాంగ్స్' అంటారు. ఉత్తర భారత దేశంలో జానపదగేయాలను 'లోక్ గీత్' లేదా 'లోక్ సాహిత్యం' అంటారు. జానపద సాహిత్యం సమిష్టి సంపద. శిష్ట సాహిత్యంవలె కాకుండా జానపద సాహిత్యం పలువురి చేతిలో పెరగడం దాని మొదటి లక్షణంగా చెప్పవచ్చు. గేయ రచనా కాలం స్పష్టంగా ఉండకపోవడం మరో లక్షణం. నదీనదాలు, వాగులూ, వంకల్లోని నీరు మనకు ఎక్కువ భాగం అందనట్లే, జానపదగేయ ప్రవంతి కూడా చాలా భాగం మనకు అందలేదు.

53. జానపద సాహిత్యం మొదటి లక్షణం
- (1) రచనాకాలం స్పష్టంగా ఉండకపోవడం
 - (2) సాహిత్యం మనకు అందకపోవడం
 - (3) శిష్ట సాహిత్యం వలె ఉండడం
 - (4) పలువురి చేతిలో పెరగడం
54. 'సమిష్టి సంపద' అనదగినది
- (1) జానపద సాహిత్యం
 - (2) ప్రవంతి
 - (3) సముద్రం
 - (4) శిష్ట సాహిత్యం
55. ఉత్తర భారతదేశంలో జానపదగేయాలను ఏమంటారు?
- (1) జనపదాలు
 - (2) లోక్ గీత్
 - (3) గేయ ప్రవంతి
 - (4) ఫోక్ సాంగ్స్

(56-60)

క్రింది పద్యాన్ని చదువండి. ప్రశ్నలకు సరైన జవాబులను గుర్తించండి.

తన కోపమె తన శత్రువు
తన శాంతమె తనకు రక్ష దయ చుట్టంబౌ
తన సంతోషమె స్వర్గము
తన దుఃఖమె నరకమండ్రు తథ్యము సుమతీ!

56. రక్షణ ఇచ్చేది
- (1) స్వర్గము
 - (2) కోపము
 - (3) శాంతము
 - (4) శత్రువు
57. పై పద్యంలో 'నిజము' అనే అర్థానిచ్చే పదం
- (1) అండ్రు
 - (2) సుమతీ
 - (3) చుట్టంబౌ
 - (4) తథ్యము
58. కోపం.....
- (1) పగవాని వంటిది
 - (2) నరకం వంటిది
 - (3) బంధువు వంటిది
 - (4) స్నేహితుని వంటిది
59. 'అనందం' దీనితో సమానం
- (1) నరకం
 - (2) దుఃఖం
 - (3) స్వర్గం
 - (4) చుట్టం
60. పై పద్యంలోని మకుటం
- (1) నరకమండ్రు
 - (2) సుమతీ
 - (3) ఏదీలేదు
 - (4) తథ్యము

Part III : English (Language-II)

(61-65) :

The following passage has five numbered blanks. For each blank, four alternatives are given. Identify the correct option for each blank :

At 7.17 a.m. on June 30, 1908, an explosion erupted in the forest of Siberia, Russia. The massive explosion61..... shockwaves on barometers as far away as England. A62..... number of trees—eighty million to be precise—were flattened and lay in a radial pattern. The trees that remained standing63..... telegraph poles as they had been stripped of their limbs and bark.

This explosion is64.... as the "Tungusta event", and it is generally accepted that this was the result of a cosmic body, such as a meteorite,65..... with the earth.

61. (1) registered
(2) expressed
(3) presented
(4) listed
62. (1) dramatic
(2) powerful
(3) remarkable
(4) fantastic

63. (1) resembled
(2) surrounded
(3) represented
(4) featured
64. (1) indicated
(2) referred to
(3) accounted for
(4) declared
65. (1) immersing
(2) imposing
(3) immersion
(4) impacting
66. Read the conversation openers labelled as (i), (ii), (iii), (iv) given on the left and their responses as (a), (b), (c), (d) on the right :
- (i) Well, enjoy your day !
(a) They've done an amazing job
- (ii) Thank you so much for helping us
(b) Yes, I do, It's a pug
- (iii) What a beautiful decoration!
(c) You as well, Goodbye
- (iv) Do you have a pet dog ?
(d) Don't mention, it
- (1) (i)-(c), (ii)-(d), (iii)-(a), (iv)-(b)
(2) (i)-(a), (ii)-(d), (iii)-(c), (iv)-(b)
(3) (i)-(c), (ii)-(b), (iii)-(a), (iv)-(d)
(4) (i)-(b), (ii)-(c), (iii)-(d), (iv)-(a)

67. The underlined part in one word is pronounced in the same way as the letter 'o' in about.
- (1) Boy
 - (2) Got
 - (3) Now
 - (4) Go
68. We bought the ticket and reached the platform. We were surprised to find that the train had already left. Identify the verb in passive voice in the above passage :
- (1) shocked
 - (2) surprised
 - (3) bought
 - (4) find
69. I sent him a message.
The structure of the above sentence is
- (1) Subject + Verb + Indirect object + Direct object
 - (2) Subject + Verb + Noun
 - (3) Subject + Verb + Pronoun + Present participle
 - (4) Subject + Verb + Pronoun + Gerund
70. Well, I don't think I'll be home before 6. Identify the part of speech of the underlined word :
- (1) Conjunction
 - (2) Adjective
 - (3) Interjection
 - (4) Preposition
71. She went into the meeting like a bull in a china shop. Identify the meaning of the underlined part of the sentence :
- (1) A person who is very ugly but loves the beautiful things of life
 - (2) A person who becomes too excited where no excitement is narrated
 - (3) A person who is rough and clumsy, where skill and care are required
 - (4) A person who takes a sadistic delight in having innocent people
72. One among the following is *not* the prefix of the verb :
- (1) dis-
 - (2) over-
 - (3) ful-
 - (4) re-
73. Choose the statement with proper punctuation :
- (1) I met a beautiful European woman
 - (2) I met a beautiful, European, woman
 - (3) I met a beautiful, European, woman
 - (4) I met, a beautiful, European woman

74. Find the error in the sentence given below supposing if/it rains/ what shall/we do ?
- (1) it rains
 - (2) what shall
 - (3) No error
 - (4) Supposing if
75. It is becoming to find a job.
Choose the right option to complete the sentence :
- (1) more hard
 - (2) hardest
 - (3) hard and harder
 - (4) harder and harder
76. The boy laughed at the beggar. The passive form of it is :
- (1) The beggar was being laughed at by the boy
 - (2) The beggar was being laughed by the boy
 - (3) The beggar was laughed at by the boy
 - (4) The beggar was laughed by the boy
77. It interests me. This sentence can be rewritten as :
- (1) I will be interested in it
 - (2) I was interested in it
 - (3) I am interested in it
 - (4) I have been interested in it
78. I said to him, "Why are you working so hard" ?
It can be reported as
- (1) I asked him why was he working so hard
 - (2) I asked him why had he been working so hard
 - (3) I asked him why he had been working so hard
 - (4) I asked him why he was working so hard
79. Find the correctly spelt word :
- (1) Adlation
 - (2) Aduletion
 - (3) Addulation
 - (4) Adulation
80. The entire process of language learning in child takes place nearly in, by which the child is identified as a linguistic adult.
- (1) 3 years
 - (2) 4 years
 - (3) 6 years
 - (4) 5 years
81. We use rising intonation in :
- (1) Ordinary statements
 - (2) Greatings
 - (3) Last item on a list
 - (4) Commands

82. Words that have the same pronunciation but differ in spelling and meaning are :
- (1) Homonyms
 - (2) Antonyms
 - (3) Homophones
 - (4) Synonyms
83. The phrasal verb 'blow up' means :
- (1) Explode
 - (2) Extract
 - (3) Examine
 - (4) Explore
84. The figure of speech in which words are used in such a way that their intended meaning is different from actual meaning.
- (1) Litotes
 - (2) Irony
 - (3) Metonym
 - (4) Simile
85. Listening in the classroom, seminar or in a lecture hall comes under :
- (1) Casual listening
 - (2) Appreciative listening
 - (3) Focussed listening
 - (4) gist listening

86-90. Read the following passage :

The Speaking Tree

Great men like Swami Vivekananda, Tagore, Mahatma Gandhi and Sarvepalli Radhakrishnan affected the integration of mind, body and soul through their wise words, which delivered the message of peace and love. India in her struggle for freedom, was fortunate to have been under the auspices of such luminates.

Mahatma Gandhi affectionately called Radhakrishnan, Lord Krishna and said he himself was Arjun, his pupil. Indeed, Radhakrishnan's achievements and teachings validate the traditional Indian belief in the wisdom and indispensability of the guru. Armed with a vast knowledge of Indian philosophy, he spoke of the spiritually advanced character of Indian wisdom. His arguments inspired freedom fighters and scholars alike turning them into ardent admirers of India, its people and culture. It was his positive spirit that made the best universities in the world invite him to grace them with his lecture. Radhakrishnan also seemed India in the highest offices as the first ambassador to Russia, as Vice-President and President.

In his autobiography, he remembers his wife as an everyday heroine who epitomised selflessness and stood for the victory of mind over matter. He honoured this character of Indian women and dedicated a book, titled "Religion and Society" to them.

A dutiful teacher, a deeply spiritual thinker, an able policymaker, Radhakrishnan was every bit the visionary India needed. Nobel laureate C.V. Raman beautifully summed up his glorious life, "The frail body of Radhakrishnan enshrined a great spirit—a great spirit which we have learnt to revere and admire, even to worship".

86. How do great men affect the integration of mind, body and soul ?
- (1) Through their message of peace and love
 - (2) Through their integration of body and mind
 - (3) Through freedom
 - (4) Through their wise words

87. Mahatma Gandhi called himself the of Radhakrishnan.
- (1) Arjun
 - (2) Friend
 - (3) Guru
 - (4) Lord Krishna
88. Radhakrishnan remembers his wife as in his autobiography.
- (1) an everyday heroine
 - (2) Indian woman
 - (3) a mother
 - (4) his inspiration
89. Name of the book written by Radhakrishnan that was dedicated to the selflessness of Indian women :
- (1) Autobiography
 - (2) Religion and Society
 - (3) Indian Women
 - (4) An Everyday Heroine
90. According to Gandhiji, what made his and the people admire Radhakrishnan ?
- (1) a great spirit
 - (2) his vision
 - (3) his policies
 - (4) frail body

Part-IV(a) : Mathematics - Content

91. 2, 8, 32, are in Geometric Progression. If 512 is n th term, then the value of n is :
2, 8, 32, లు గుణశ్రేణిలో ఉన్నాయి. దాని n వ వదం 512 అయితే n విలువ :
(1) 5
(2) 4
(3) 7
(4) 6
92. The ratio of volumes of cylinder to cone is :
స్థూపం మరియు శంఖువుల ఘనపరిమాణం నిష్పత్తి :
(1) $1 : \sqrt{3}$
(2) $1 : 2$
(3) $3 : 1$
(4) $2 : 1$
93. In a town of 100 people, 44 reads the newspaper and 68 watches the news channel. 8 people neither reads newspaper nor watches the news channel. Then the number of people reads newspaper only is :
100 మంది ప్రజలు ఉన్న ఒక పట్టణంలో, 44 మంది వార్తా పత్రిక చదువుతారు మరియు 68 మంది వార్తా ఛానెల్‌లను చూస్తారు. 8 మంది వార్తా పత్రికను చదవరు మరియు వార్తా ఛానెల్‌లను చూడరు. అయినచో వార్తా పత్రిక మాత్రమే చదివే వారి సంఖ్య
(1) 24
(2) 20
(3) 8
(4) 44
94. 2, 5, 10, 17, 26,, then the next number in the series is :
2, 5, 10, 17, 26,, శ్రేణిలో తదుపరి సంఖ్య :
(1) 35
(2) 41
(3) 43
(4) 37
95. If Arun, Bob and Tim started business with initial amount in the ratio of 2 : 1 : 3 respectively. Profits gained by Bob in the business is ₹ 1,200 then the total profit is :
అరుణ్, బాబ్ మరియు టిమ్‌లు వరుసగా 2 : 1 : 3 నిష్పత్తిలో పెట్టుబడితో ఒక వ్యాపారం ప్రారంభించారు. ఆ వ్యాపారంలో బాబ్ కి వచ్చిన లాభం రూ. 1,200. అయితే వారికి వచ్చిన మొత్తము లాభము :
(1) ₹ 8,400
(2) ₹ 7,200
(3) ₹ 7,000
(4) ₹ 6,000
96. If A and B are two distinct sets, then $n(A \cup B) =$
A మరియు B లు రెండు వియుక్త సమితులు అయితే $n(A \cup B) =$
(1) $n(B)$
(2) $n(A) + n(B)$
(3) $n(A \cap B)$
(4) $n(A)$

97. If LCM and HCF of two numbers are 105 and 7 respectively. If one number is 21, then the other number is :

రెండు సంఖ్యల క.సా.గు. మరియు గ.సా.కా.లు వరుసగా 105 మరియు 7. వానిలో ఒక సంఖ్య 21 అయితే రెండో సంఖ్య :

- (1) 35
- (2) 105
- (3) 7
- (4) 5

98. The distance between origin and centroid of the triangle formed with points (0, 2), (0, 4) and (3, 3) is :

బిందువులు (0, 2), (0, 4) మరియు (3, 3) లతో ఏర్పడే త్రిభుజ గురుత్వ కేంద్రము మరియు మూల బిందువుల మధ్య దూరం :

- (1) $\sqrt{8}$
- (2) 3
- (3) $\sqrt{10}$
- (4) $\sqrt{11}$

99. An iron ball with radius 6 cm is melted to form a cylinder of radius 8 cm then the height of the cylinder (in cms) is :

6 సెం.మీ వ్యాసార్థం గల ఒక ఇనుప బంతిని కరిగించి, 8 సెం.మీ. వ్యాసార్థం గల స్థూపాన్ని ఏర్పరిస్తే, ఆ స్థూపం ఎత్తు (సెం.మీ.లలో) :

- (1) 5.5
- (2) 3.5
- (3) 4
- (4) 4.5

100. If $P(E) = 0.05$, then the probability of not E is :

$P(E) = 0.05$ అయిన 'E కాదు' అనే ఘటన సంభావ్యత :

- (1) 1
- (2) 0.05
- (3) 0
- (4) 0.95

101. $\frac{2 \tan 30^\circ}{1 + \tan^2 45^\circ} =$

- (1) $\cos 60^\circ$
- (2) $\tan 30^\circ$
- (3) $\sin 30^\circ$
- (4) $\sin 60^\circ$

102. $\frac{\operatorname{cosec} \theta + \cot \theta}{\operatorname{cosec} \theta - \cot \theta} =$

- (1) $(\operatorname{cosec} \theta + \cot \theta)^2$
 (2) 1
 (3) 0
 (4) $(\operatorname{cosec} \theta - \cot \theta)^2$

103. 3, 7, 11, are in Arithmetic progression and 1, 3, 9, are in Geometric progression, then the first common number in both series is :

3, 7, 11, అనునది అంకశ్రేణి మరియు 1, 3, 9, అనునది గుణశ్రేణి అయితే ఆ రెండు శ్రేణులలో మొదటి ఉమ్మడి సంఖ్య :

- (1) 27
 (2) 15
 (3) 33
 (4) 11

104. Sita buys a scooter for ₹ 10,000 and spends ₹ 8,000 on its repair. If she sells the scooter for ₹ 19,800, then the percentage of profit gained by Sita is :

సీత ఒక స్కూటర్‌ను రూ. 10,000కు కొని, దాని రిపేరుకు రూ. 8,000 ఖర్చు చేసింది. ఆమె ఆ స్కూటర్‌ను రూ. 19,800 లకు అమ్మితే, సీతకు వచ్చిన లాభం శాతం :

- (1) 11%
 (2) 10%
 (3) $10\frac{1}{11}\%$
 (4) $9\frac{1}{11}\%$

105. If three coins are tossed simultaneously, then the probability of getting three heads is :

ఒకేసారి మూడు నాణాలను ఎగురవేస్తే, మూడింటిపై బొమ్మ పచ్చే సంభావ్యత :

- (1) $\frac{1}{4}$
 (2) $\frac{1}{2}$
 (3) $\frac{3}{8}$
 (4) $\frac{1}{8}$

106. $\frac{\sin 60^\circ}{\cos 30^\circ} \times \cos 90^\circ =$

- (1) 0
 (2) $\frac{\sqrt{3}}{2}$
 (3) $\frac{1}{2}$
 (4) 1

107. The greatest number in 6^2 , 3^4 , 4^3 and 2^6 is :

6^2 , 3^4 , 4^3 మరియు 2^6 లలో పెద్ద సంఖ్య :

- (1) 4^3
 (2) 3^4
 (3) 2^6
 (4) 6^2

108. The value of :

$$\log_3 8 \times \log_5 9 \times \log_2 125 =$$

- (1) 8
(2) 15
(3) 24
(4) 18

109. The length of the line segment AB is 63 m. If a point P divides the line segment AB in such a way that $AP : AB = 3 : 10$, then the length of PB is (in meters) :

AB రేఖాఖండం యొక్క పొడవు 63 మీ. ABని $AP : AB = 3 : 10$ అయ్యే విధంగా P అనే బిందువు విభజిస్తే, PB యొక్క పొడవు (మీటర్లలో) :

- (1) 44.1
(2) 20
(3) 40
(4) 18.9

110. The difference between the roots of the equation $x^2 + 8x + 15 = 0$ is :

$x^2 + 8x + 15 = 0$ సమీకరణం యొక్క మూలాల భేదం :

- (1) 8
(2) 2
(3) 3
(4) 7

111. If $A \subset B$, then $A \cup B =$

$A \subset B$ అయితే $A \cup B =$

- (1) B
(2) ϕ
(3) $A \cap B$
(4) A

112. A can do work in 12 days and B can do the same work in 8 days. With the help of C, they can do the work in 4 days only, then the number of days C alone can do the work is :
A ఒక పనిని 12 రోజులలో చేయగలడు మరియు B అదే పనిని 8 రోజులలో చేయగలడు. C సహాయంతో ఆ పనిని ముగ్గురు కలిసి 4 రోజులలో చేయగలరు అయితే C ఒక్కడే ఆ పనిని ఎన్ని రోజులలో పూర్తి చేయగలడు.

- (1) 18
(2) 16
(3) 28
(4) 24

113. If $\sec\theta - \tan\theta = \frac{1}{8}$, then

$$\sec\theta + \tan\theta =$$

$$\sec\theta - \tan\theta = \frac{1}{8} \text{ అయితే } \sec\theta + \tan\theta =$$

- (1) -8
(2) 8
(3) $-\frac{1}{8}$
(4) $\frac{1}{8}$

114. The angle between tangent and the radius of circle is :

వృత్త స్పర్శరేఖ మరియు వ్యాసార్థాల మధ్య కోణం :

- (1) 60°
(2) 120°
(3) 90°
(4) 0°

Part-IV(b) : Methodology

115. Which of the following aids is appropriate to show parallel lines and triangles ?

- (1) Geoboard
- (2) Abacus
- (3) Grid paper
- (4) Fractions disc

క్రింది వాటిలో ఏ పరికరం సమాంతర రేఖలను, త్రిభుజాలను చూపడానికి అనువుగా ఉంటుంది?

- (1) జియోబోర్డ్
- (2) పూసల చట్రం
- (3) గ్రిడ్ పేపర్
- (4) భిన్నాల చట్రం

116. "Can show the rational and irrational numbers on the number line", is which academic standard ?

- (1) Problem solving
- (2) Communication
- (3) Connections
- (4) Visualisation and representation

"ఆకరణీయం, కరణీయం సంఖ్యలను సంఖ్యరేఖపై చూపగలరు" అనునది ఏ విద్యా ప్రమాణము?

- (1) సమస్య సాధన
- (2) వ్యక్తపరచడం
- (3) అనుసంధానం
- (4) దృశ్యీకరణ - ప్రాతినిధ్యపరచడం

117. Which of the following is *not* a student centered evaluation ?

- (1) Evaluation that can take place at anytime and at anywhere
- (2) Evaluation that takes place assuming that the learner is an active partner in learning
- (3) Evaluation that takes place assuming that the learner is merely a receiver
- (4) Evaluation that takes place continuously

క్రింది వాటిలో ఏది విద్యార్థి కేంద్రీకృత మూల్యాంకనం కాదు?

- (1) ఎప్పుడైనా, ఎక్కడైనా జరిగే మూల్యాంకనం
- (2) అభ్యాసకుడు అభ్యసనంలో క్రియాశీలక భాగస్వామిగా భావిస్తూ జరిగే మూల్యాంకనం
- (3) అభ్యాసకుడు కేవలం గ్రాహకుడు అని భావిస్తూ జరిగే మూల్యాంకనం
- (4) నిరంతరంగా జరిగే మూల్యాంకనం

118. Which of the following is *not* a step in the collaborative approach ?

- (1) Contextualisation
- (2) Dividing/Forming into smaller groups
- (3) Conducting discussions, activities, experiments
- (4) Problem identification

క్రింది వాటిలో సహచర్య ఉపగమంలోని సోపానం కానిది ఏది?

- (1) సందర్భోచితం
- (2) చిన్న చిన్న జట్లుగా ఏర్పరచడం/ విభజించడం
- (3) చర్చలు, కృత్యాలు, ప్రయోగాలు నిర్వహించడం
- (4) సమస్యను గుర్తించడం

119. Arithmetic is the basis for the melodious tunes that originates from the musical instruments. Thus, mathematics has this nature :

- (1) Abstract nature
- (2) Utilitarian nature
- (3) The nature of truth
- (4) Verification nature

సంగీత పరికరాల నుంచి వచ్చే మధురమైన రాగాలకు ఆధారం అంక గణితం. అనగా, గణితం ఈ స్వభావాన్ని కలిగి ఉన్నది :

- (1) అమూర్త స్వభావం
- (2) ప్రయోజన స్వభావం
- (3) సత్య స్వభావం
- (4) సరిచూసే స్వభావం

120. If a student is able to demonstrate linear equation through a graph, then which objective does the student achieve ?

- (1) Understanding
- (2) Application
- (3) Skills
- (4) Knowledge

ఒక విద్యార్థి రేఖీయ సమీకరణాన్ని గ్రాఫు ద్వారా ప్రదర్శించగలిగితే, అప్పుడు ఆ విద్యార్థి ఏ లక్ష్యాన్ని సాధించినట్లు?

- (1) అవగాహన
- (2) వినియోగం
- (3) నైపుణ్యాలు
- (4) జ్ఞానం

Part-IV(c) : Science - Content

121. Identify the *incorrect* statement from the following :

- (1) Carbohydrates help in body building
- (2) Water and dietary fibres are also common essential components of our food
- (3) Ghee, Butter should be taken in small quantities
- (4) Roughages (or) dietary fibres are a type of carbohydrates that are not digested in our body

క్రింది వానిలో సరికాని వాక్యాన్ని గుర్తించండి.

- (1) కార్బోహైడ్రేట్లు శరీర నిర్మాణానికి తోడ్పడతాయి
- (2) నీరు మరియు పీచుపదార్థాలు కూడా మన ఆహారంలోని అవశ్యక అంశాలే
- (3) నెయ్యి, వెన్న తక్కువగా తీసుకోవాలి
- (4) పీచుపదార్థాలు మన శరీరంలో జీర్ణం కాని ఒక రకమైన కార్బోహైడ్రేట్లు

122. The *correct* sequence of stages in the silkworm life cycle is :

- (1) Imago → Pupa → Egg → Larva
- (2) Egg → Pupa → Larva → Imago
- (3) Egg → Larva → Pupa → Imago
- (4) Imago → Egg → Pupa → Larva

పట్టుపురుగు జీవిత చరిత్రలోని దశల యొక్క సరైన వరుస క్రమం :

- (1) ఇమాగో - ప్యూపా - గుడ్డు - లార్వా
- (2) గుడ్డు - ప్యూపా - లార్వా - ఇమాగో
- (3) గుడ్డు - లార్వా - ప్యూపా - ఇమాగో
- (4) ఇమాగో - గుడ్డు - ప్యూపా - లార్వా

123. Identify the *correct* pair related to the diseases caused by bacteria :

- (1) Malaria, Chikungunya
- (2) Cholera, Swine flu
- (3) Elephantiasis, Dengue
- (4) Anthrax, Tuberculosis

క్రింది వానిలో బాక్టీరియాల వల్ల కలిగే వ్యాధులకు సంబంధించిన సరైన జతను గుర్తించండి.

- (1) మలేరియా, చికెన్ గున్యా
- (2) కలరా, స్వైన్ ఫ్లూ
- (3) బోదకాలు, డెంగ్యూ
- (4) ఆంథ్రాక్స్, క్షయ

124. Identify the odd one from the following plant diseases based on the pathogen :

- (1) Smut of rice
- (2) Red rot of sugarcane
- (3) Tikka disease of groundnut
- (4) Citrus canker

క్రింది పేర్కొనబడిన మొక్కల వ్యాధులలో వ్యాధి జనకం ఆధారంగా భిన్నమైన దానిని గుర్తించండి.

- (1) వరిలో కాటుక తెగులు
- (2) చెరుకు ఎర్రకుళ్ళు తెగులు
- (3) వేరుశనగలో టిక్కా తెగులు
- (4) సిట్రస్ కాంకర్

125. Identify the organism that does *not* show cutaneous respiration :

- (1) Frog
- (2) Fish
- (3) Leech
- (4) Earthworm

చరమీయ శ్వాసక్రియను చూపించని జీవిని గుర్తించండి.

- (1) కప్ప
- (2) చేప
- (3) జలగ
- (4) వానపాము

126. A man is walking on a floor. Then the direction of friction is :

- (1) Cannot be determined
- (2) Perpendicular to the direction of motion
- (3) Along the direction of motion
- (4) Opposite to the direction of walking

ఒక వ్యక్తి నేలపై నడుస్తున్నాడు. అయిన ఘర్షణ దిశ :

- (1) కనుగొనలేము
- (2) చలనదిశకు లంబదిశ
- (3) చలన దిశలోనే
- (4) సడచే దిశకి వ్యతిరేకం

127. The time taken by the body projected vertically up with a speed u , to return back to the ground is :

u వడితో నిట్టనిలువుగా ఉపరితలం నుండి పైకి విసిరిన వస్తువు భూమికి చేరడానికి పట్టే సమయం :

- (1) $\frac{2u}{g}$
- (2) u
- (3) $2u$
- (4) $\frac{u}{g}$

128. A charged particle is moving along a magnetic field line, then the magnetic force on the particle is :

- (1) Opposite to its velocity
- (2) Perpendicular to its velocity
- (3) Zero
- (4) Along its velocity

ఒక ఆవేశిత కణము అయస్కాంత క్షేత్రం వెంబడి కదులుతూ ఉంటే, ఆ కణంపై గల అయస్కాంత బలం :

- (1) దాని వేగానికి వ్యతిరేకంగా ఉంటుంది
- (2) దాని వేగానికి లంబదిశలో ఉంటుంది
- (3) శూన్యం
- (4) దాని వేగం వెంట ఉంటుంది

129. A uniform wire of resistance 40Ω is cut into 4 equal parts. These parts are now connected in parallel. Then the equivalent resistance of the combination is :

40 Ω ల నిరోధం గల ఏకరీతి తీగను 4 సమాన భాగాలుగా కత్తిరించారు. ఈ నాలుగు భాగాలను వలయంలో సమాంతరంగా అయిన ఈ సంధానం యొక్క ఫలిత నిరోధం.

- (1) 2.0Ω
- (2) 40Ω
- (3) 10Ω
- (4) 2.5Ω

130. High reactive element among the following is :

క్రింది వాటిలో అత్యధిక చర్యాశీలత గల మూలకం.

- (1) Na
- (2) K
- (3) Zn
- (4) Mg

131. All of these have the same number of valence electrons as nitrate ion except :

- (1) Bicarbonate ion
- (2) Carbonate ion
- (3) NF_3
- (4) SO_3

దీనిలో తప్ప క్రింది వాటి అన్నింటిలోనూ నైట్రేట్ అయాన్ లో గల వేలన్సీ ఎలక్ట్రాన్ల సంఖ్యకు సమానమైన వేలన్సీ ఎలక్ట్రాన్లు ఉంటాయి.

- (1) బైకార్బోనేట్ అయాన్
- (2) కార్బోనేట్ అయాన్
- (3) NF_3
- (4) SO_3

132. The property used to separate two miscible liquids is :

- (1) Boiling point
- (2) Density
- (3) Freezing point
- (4) Melting point

రెండు మిశ్రణీయ ద్రవాలను వేరుపరచే ధర్మం :

- (1) భాష్పీభవన స్థానం
- (2) సాంద్రత
- (3) ఘనీభవన స్థానం
- (4) ద్రవీభవన స్థానం

133. The number of σ bonds present in BF_3 :

BF_3 లో గల σ బంధాల సంఖ్య :

- (1) 2
- (2) 3
- (3) 4
- (4) 1

134. The group containing the synthetic fibres is :

- (1) Cotton, Polycot, Rayon
- (2) PVC, Polythene, Bakelite
- (3) Acrylic, Silk, Wool
- (4) Nylon, Terylene, Wool

కృత్రిమ దారాలను కల్గి ఉన్న సమూహం :

- (1) నూలు, పాలికాట్, రేయాన్
- (2) PVC, పాలిథీన్, బెకలైట్
- (3) అక్రిలిక్, పట్టు, ఊలు
- (4) నైలాన్, టెరిలీన్, ఊలు

135. $P \text{ Al}_2(\text{SO}_4)_3 + Q \text{ NaCl} \rightarrow R \text{ AlCl}_3 + S \text{ Na}_2\text{SO}_4$ is a balanced chemical equation, then the values of P, Q, R and S are respectively :

$P \text{ Al}_2(\text{SO}_4)_3 + Q \text{ NaCl} \rightarrow R \text{ AlCl}_3 + S \text{ Na}_2\text{SO}_4$ అనునది ఒక తుల్య రసాయన సమీకరణము అయినట్లయితే, P, Q, S & R ల విలువలు పరుసగా :

- (1) 1, 3, 2 & 3
- (2) 1, 6, 4 & 3
- (3) 1, 6, 3 & 2
- (4) 1, 6, 2 & 3

136. Two bodies X & Y are in thermal equilibrium with each other. If the temperature of the body 'Y' is 25°C , then the temperature of 'X' is :

రెండు వస్తువులు X & Y లు ఒకదానితో ఒకటి ఉష్ణ సమతా స్థితిలో ఉన్నాయి. వస్తువు Y యొక్క ఉష్ణోగ్రత 25°C అయిన X యొక్క ఉష్ణోగ్రత :

- (1) 100°C
- (2) 25°C
- (3) 50°C
- (4) 75°C

137. An object is placed at the centre of curvature of a concave lens, then the magnification of the image formed is :

ఒక పుటాకార కటకానికి వక్రతా కేంద్రము వద్ద వస్తువునుంచిన, అది ఏర్పరిచే ప్రతిబింబ ఆపర్ధనము.

- (1) -2
- (2) -1
- (3) +0.6
- (4) +2

138. Identify the correct pair of algae from the following :

- (1) Penicillium - Paramoecium
 - (2) Ceratium - Diatoms
 - (3) Vorticella - Cyclops
 - (4) Spirogyra - Aspergillus
- క్రింది వానిలో శైవలాల యొక్క సరైన జతను గుర్తించండి.

- (1) పెన్సిలియం - పారామీషియం
- (2) సెరాటియం - డయాటమ్స్
- (3) వర్టిసెల్లా - సైక్లోప్స్
- (4) స్పైరోగైరా - ఆస్పెర్జిల్లస్

139. An organism that respire through spiracles :

- (1) Cockroach
- (2) Snail
- (3) Starfish
- (4) Earthworm

స్పైరకిల్స్ ద్వారా శ్వాసించు జీవి :

- (1) బొద్దింక
- (2) నత్త
- (3) సముద్ర నక్షత్రం
- (4) వానపాము

140. Identify the plant which reproduces by modified roots :

- (1) Gladiolus
- (2) Begonia
- (3) Strawberry
- (4) Dahlia

రూపాంతరం చెందిన వేర్ల ద్వారా పునరుత్పత్తిచెందే మొక్కను గుర్తించండి.

- (1) గ్లాడియోలస్
- (2) బిగోనియా
- (3) స్ట్రాబెరీ
- (4) ఢాలియా

141. Identify the correct flow chart showing the stages of safe drinking water :

- (1) Pond → Chlorination → Filtration → Aeration → Overhead tank → Taps
- (2) Pond → Aeration → Chlorination → Filtration → Overhead tank → Taps
- (3) Pond → Filtration → Aeration → Chlorination → Overhead tank → Taps
- (4) Pond → Filtration → Chlorination → Aeration → Overhead tank → Taps

రక్షిత మంచినీటి సరఫరాలోని దశలను చూపే సరైన ప్లో చార్టును గుర్తించండి.

- (1) చెరువు → క్లోరినేషన్ → వడపోత → ఏరేషన్ → ఓవర్ హెడ్ ట్యాంక్ → కులాయిలు
- (2) చెరువు → ఏరేషన్ → క్లోరినేషన్ → వడపోత → ఓవర్ హెడ్ ట్యాంక్ → కులాయిలు
- (3) చెరువు → వడపోత → ఏరేషన్ → క్లోరినేషన్ → ఓవర్ హెడ్ ట్యాంక్ → కులాయిలు
- (4) చెరువు → వడపోత → క్లోరినేషన్ → ఏరేషన్ → ఓవర్ హెడ్ ట్యాంక్ → కులాయిలు

142. A plant with complete flowers is :

- (1) Maize
- (2) Ipomoea
- (3) Papaya
- (4) Bottle gourd

సంపూర్ణ పుష్పాలను కలిగి ఉన్న మొక్క :

- (1) మొక్కజొన్న
- (2) ఐపోమియా
- (3) బొప్పాయి
- (4) సొరకాయ

143. Identify the hormone that is secreted by pituitary gland from the following :

- (1) Progesterone
- (2) Estrogen
- (3) Adrenaline
- (4) Follicle stimulating hormone

క్రింది వానిలో పీయూష గ్రంథి నుండి స్రవించబడే హార్మోన్ ను గుర్తించండి.

- (1) ప్రోజెస్టిరాన్
- (2) ఈస్ట్రోజన్
- (3) ఎడ్రినలిన్
- (4) ఫాలికిల్ స్టిమ్యులేటింగ్ హార్మోన్

144. Identify the *incorrect* pair from the following :

- (1) Penicillin — Alexander Flemming
- (2) Polio vaccine — Marshall and Warren
- (3) Smallpox vaccine — Edward Jenner
- (4) Rabies vaccine — Louis Pasteur

క్రింది వానిలో సరికాని జతను గుర్తించండి.

- (1) పెన్సిలిన్ - ఆలెగ్జాండర్ ఫ్లెమింగ్
- (2) పోలియో టీకా - మార్షల్ మరియు వారెన్
- (3) మశూచి టీకా - ఎడ్వర్డ్ జెన్నర్
- (4) రేబిస్ టీకా - లూయీ పాస్చర్

Part-IV (d) : Methodology

145. Which one of the following statements is irrelevant to micro-teaching ?

- (1) It is a teaching technique
- (2) It is an analytical technique
- (3) It is a skill improvement technique
- (4) It is a training technique

సూక్ష్మ బోధన (Micro-teaching) కు సంబంధించి సరికాని వాక్యాన్ని గుర్తించండి.

- (1) ఇది ఒక బోధనా పద్ధతి
- (2) ఇది ఒక విశ్లేషణాత్మక పద్ధతి
- (3) ఇది ఒక నైపుణ్యాన్ని పెంపొందించే పద్ధతి
- (4) ఇది ఒక శిక్షణా పద్ధతి

146. The Lecturing method fit in the Learner's experience on the Dale's cone of experience at :

- (1) The middle of the cone
- (2) The top of the cone
- (3) Nowhere in the cone
- (4) The bottom of the cone

ఎడ్డార్ డేల్ అభ్యసనానుభవాల శంఖువులో అభ్యాసకుని అనుభవం దృష్ట్యా ఉపన్యాస పద్ధతి ఉండు స్థానం :

- (1) శంఖువు మధ్య భాగంలో
- (2) శంఖువు పై భాగంలో
- (3) శంఖువులో ఎక్కడా ఉండదు
- (4) శంఖువు అడుగు భాగంలో

147. The following will help students to appraise :

- (1) Evaluation
- (2) Knowledge
- (3) Understanding
- (4) Application

క్రింది వాటిలో విద్యార్థులకు అంచనా వేయడానికి సహాయపడేది.

- (1) మూల్యాంకనము
- (2) జ్ఞానము
- (3) అవగాహన
- (4) అనువర్తనము

148. "Identifying problem in the electric circuit" is the learning objective that demands one of the following cognitive processes. Identify :

- (1) Understanding
- (2) Knowing
- (3) Analysing
- (4) Remembering

"విద్యుత్ వలయంలో సమస్యను గుర్తించడం" అనేది అభ్యసన లక్ష్యానికి చెందిన క్రింది జ్ఞానాత్మక ప్రక్రియలలో ఒకదానిని గుర్తించండి.

- (1) అవగాహన చేసుకోవడం
- (2) తెలుసుకోవడం
- (3) విశ్లేషించడం
- (4) గుర్తుంచుకోవడం

149. A science teacher wishes to assess the students on different process skills. Which is the most appropriate tool for her purpose ?

- (1) Interview
- (2) Paper pencil test
- (3) Observation schedule
- (4) Questionnaire

సైన్స్ టీచర్ విద్యార్థుల వివిధ ప్రక్రియా నైపుణ్యాలను మదింపు చేయాలని ఆనుకున్నారు. ఆమె ఉద్దేశ్యానికి తగిన సాధనం ఏది?

- (1) ఇంటర్వ్యూ
- (2) రాత పరీక్ష
- (3) పరిశీలనా షెడ్యూల్
- (4) ప్రశ్నావళి

150. Which of the following methods is most appropriate to introduce the topic 'Mendalism' ?

- (1) Biographical method
- (2) Historical method
- (3) Problem solving method
- (4) Scientific method

క్రింది వాటిలో 'మెండలిజం' అనే పాఠ్యాంశాన్ని పరిచయం చేయడానికి సరైన పద్ధతి.

- (1) జీవిత చరిత్రల పద్ధతి
- (2) చారిత్రక పద్ధతి
- (3) సమస్య పరిష్కార పద్ధతి
- (4) శాస్త్రీయ పద్ధతి